

ROOSEVELT JENA- SPROTEN 30-UR- NEMU TEDNU

Administracija je pripravljena zadušiti vse načrte za radikalne zakone. Se-
stavlja kompromisne predloge.

WASHINGTON, 15. nov. — Rooseveltova administracija se pripravlja, da na mestu zaduši vsak poskus za sprejem radikalnih zakonov, katere bi utegnili predlagati prihodnjemu Kongresu poslanci, ki se smidejo 3. januarja. Vlada ne bo čakala, da bi opozicija stopila v akcijo, temveč bo imela svoje načrte pripravljene, čim Kongres zasede.

Prva relifna izplačila so bila primeroma majhna, toda potrebe so stalno rastle in danes znaša mesečni izdajec zveznega relifa v Ohio \$6,300,000. Oblasti danes so edine v tem, da se najbolj zaželjiva oblika relifa takata, kjer ljudje vršijo kako krištole ter za isto dobijo plačilo.

Ampak relifno delo, ki je bilo tekem poletja precej razširjeno, se je vsled pomanjkanja denarja moralno zelo skrčiti. Tako prihajajo brezposelnici zoper na direkten relif, ki je seveda dosti nižji, brezdelje se veča, demoralizacija se širi in razna potreba javna dela so ostala nedovršena.

Štiri industrialna mesta v državi, ki so najhujše udarjena vsled ekonomske krize, tvorijo danes skoro polovico relifne bremena. V Toledo je 22,500 družin oziroma 86,700 oseb na relifu. Cleveland ima na relifu 259,000 oseb in rabi ta mesec \$2,359,000. Akron oziroma Summit okraj mora skrbeti za 55,000 slučajev. Youngstown in Mahoning okraj pa za 49,000. Cincinnati ima okrog 114,000 slučajev. Columbus pa okrog 49,000 ter se izmed šestih industrijskih mest nahaja še v najboljšem položaju.

Ohio pa je glede relifa v nem oziru bolj progresivna kot katera druga država. Tu se je namreč na odredbo zvezne relifne administracije pričelo eksperimentirati z relifnimi tovarnami, nekako po načrtu, ki ga je Upton Sinclair predlagal v svojem "Epic" programu za California. Sedaj obratuje v Ohio 11 delavnic, kjer brezposelni izdelujejo za relifno administracijo vsakovrstne potrebščine, predvsem posteljne blazine. Pravtovo so privatni interesi zelo nasprotovali tem napravam, ampak ko jih je vlada zagotovila, da so potrebe itak prevelike, da bi se jim moglo zadostiti z denarjem, ki ga ima na razpolago relifna administracija, in da vsled tega privaten business ne bo na škodi, so se pomirili.

V Clevelandu se je zadnji čas začelo relifnim družnam dajati gotovino namesto izkaznic za živež, kurivo in obleko, in oblasti v Washingtonu z zanimanjem opazujejo, da vidijo, kako se bo obnesel ta eksperiment.

Mrs. Amalija Plut, soproga poznanega pevca Franka Pluta, 1078 Addison rd., je prejela žalostno vest, da ji je v Steelton, Pa., umrl njen oče Martin Škoda, ki je dočakal čestitljivo starost 84 let. Mrs. Plut je odpovedala na pogreb, ki se bo vrnil naše sožalje!

MILIJON OSEB V OHIO BO TO ZIMO NA JAVNI PODPORI

Zvezna vlada zahteva, da država prispeva večji delež k vzdržavi brezposelnih.

WASHINGTON, 15. nov. —

Več kot milijon oseb v Ohio, oziroma eden izmed vsakih šestih prebivalcev, bo to zimo na relifu. Zvezna vlada bo preskrbela sicer večji del denarja za vzdrževanje ogromne mase brezposelnih, ampak obenem pa svari, da mora država preskrbeli večji delež v to svrhu kot pa ga je doslej. Poslovanje relifa stane danes prav toliko denarja kot vse druge aktivnosti države, vključno s vsemi vrednostmi vladne skupaj. Od poletja 1932, ko je zvezna vlada začela z relifom v državah, je Ohio dobila že \$118,000,000, od katere svote se je izplačalo \$58,000,000 v mezdah delavcem CWA.

Prva relifna izplačila so bila primeroma majhna, toda potrebe so stalno rastle in danes znaša mesečni izdajec zveznega relifa v Ohio \$6,300,000. Oblasti danes so edine v tem, da se najbolj zaželjiva oblika relifa takata, kjer ljudje vršijo kako krištole ter za isto dobijo plačilo.

Ampak relifno delo, ki je bilo tekem poletja precej razširjeno, se je vsled pomanjkanja denarja moralno zelo skrčiti. Tako prihajajo brezposelnici zoper na direkten relif, ki je seveda dosti nižji, brezdelje se veča, demoralizacija se širi in razna potreba javna dela so ostala nedovršena.

Štiri industrialna mesta v državi, ki so najhujše udarjena vsled ekonomske krize, tvorijo danes skoro polovico relifne bremena. V Toledo je 22,500 družin oziroma 86,700 oseb na relifu. Cleveland ima na relifu 259,000 oseb in rabi ta mesec \$2,359,000. Akron oziroma Summit okraj mora skrbeti za 55,000 slučajev. Youngstown in Mahoning okraj pa za 49,000. Cincinnati ima okrog 114,000 slučajev. Columbus pa okrog 49,000 ter se izmed šestih industrijskih mest nahaja še v najboljšem položaju.

Ohio pa je glede relifa v nem oziru bolj progresivna kot katera druga država. Tu se je namreč na odredbo zvezne relifne administracije pričelo eksperimentirati z relifnimi tovarnami, nekako po načrtu, ki ga je Upton Sinclair predlagal v svojem "Epic" programu za California. Sedaj obratuje v Ohio 11 delavnic, kjer brezposelni izdelujejo za relifno administracijo vsakovrstne potrebščine, predvsem posteljne blazine. Pravtovo so privatni interesi zelo nasprotovali tem napravam, ampak ko jih je vlada zagotovila, da so potrebe itak prevelike, da bi se jim moglo zadostiti z denarjem, ki ga ima na razpolago relifna administracija, in da vsled tega privaten business ne bo na škodi, so se pomirili.

V Clevelandu se je zadnji čas začelo relifnim družnam dajati gotovino namesto izkaznic za živež, kurivo in obleko, in oblasti v Washingtonu z zanimanjem opazujejo, da vidijo, kako se bo obnesel ta eksperiment.

Zabavni večer

Jutri večer priredi mladinski odsesk soc. kluba št. 27 v njih prostorih v starem poslopju S. N. Doma domača zabava, na katero vabi svoje prijatelje in znance, da se jim pridružijo in se skupno zabavajo.

ANGLIJA NASTOPILA PROTIV LOTERIJI

LONDON, 14. nov. — Angleska poslanska zbornica je danes z veliko večino odobrila predlog, ki prepoveduje oglašanje ali prodajanje loterijskih sreček. Zakon je naperjen proti veliki letni loteriji na Irskem, za katero se pošlje letno iz Anglije nad \$15,000,000. Še več kot 15 milijonov pa gre za irsko loterijo iz Zed. držav. Predlog pa nikomur ne brani, da sam pošlje denar za loterijske srečke v Dublin. Prodaja sreček za dobrodelne namene pa bo tudi nadalje dovoljena v Angliji.

Minimalne mezde

Mestni policijski prosekutor Picciano je pozval v svoj urad lastnike 18 podjetij, ki se bavijo s čiščenjem oblek ter lastnike več pralnice, ker so se delavke pritožile, da ne plačujejo minimalnih mez, ki so dolожene v državnem zakonu, ki je bil sprejet že pred letom dni.

Prosekutor je vsem ukazal, da morajo upoštевati zakon, drugače pa da bodo morali ustaviti obrat. Državni zakon določa 37 centov na uro kot minimalno mezo za ženske in nedoljetne delovne moči. Zakon določa \$25 globe za vsak dan kršitve in prosekutor je rekel, da ako svetili ne bo nič zaledlo, se bo proti vsem kršilcem brez odloga nastopilo s prosekucijo.

BIK UBIL FARMERJA

NORWALK, O., 15. nov. — Na farmi Maurice Tillsona je neki podivjan bik včeraj napadel 47 let starega Levi Rowlanda in mu zadal z rogovimi tako hudo poškodbo, da je umrl.

POŽAR V KOLEGIJU

HIRAM, O., 14. nov. — Tu je danes nastal požar v upravnem posloju Hiram kolegija, ki se je razširil tako naglo, da je posloje čisto uničeno.

Društvo "Velebit"

V nedeljo 18. nov. ob 3. uri popoldne bo društvo "Velebit" št. 544 SNPJ, v Sachsenheim dvoranji na Denison Rd. in W. 71 St. praznovalo 10-letnico svojega obstoja z zanimivim programom, ki bi vseboval govor, petje in godbo. Nastopi tudi zbor samostojne "Zarje," dramatsko društvo "Danica" pa bo vprzorilo komično enodejanko "Dress Reversal." Po programu bo pesem v zgornji in spodnji dvorani.

Modri orel

Vera v NRA ječivno izginja. Sicer so teoretično vse trgovine podvržene predpisom NRA, ampak v zadnjem času se je opazilo, da ima komaj polovica trgovin "Modrega orla" v oknih.

Posebnosti

Danes in jutri dobiti posebne cene na groceriji in mesenini pri Louis Oswaldu, 17205 Grovewood Ave. in 731 E. 185 St. ter pri Speh Bros. 1100 E. 63 St., vogal E. 63 in Glass Ave.

Poskus za kontrolo trgovine z orožjem

Anglija in Amerika bosta delovali za tak pakt, ko je upanje za omejitve oboroževanja izginilo.

LONDON, 15. nov. — Kot kažejo vsa znamenja je konferenca za omejitve oboroževanja ubita in sploh ni misliti, da bi prišlo med narodi do kakogato zavrnitev sporazuma. Vzprimo tega bosta Anglija in Amerika poskušali priboriti sprejem pogodb, s katero bi se vsaj dobiло kontrolo nad mednarodno trgovino z orožjem. Premijer MacDonald je tozadnevo izjavil:

"Edina rešitev je kontrola nad trgovino z orožjem potom licenčnega sistema. Mi hočemo, da vsi narodi sprejememo angleški sistem eksportnih licenc. Odslej naprej se bomo v Zvezni borili, da se ideja uresniči."

Mornariška pogajanja med Anglijo, Japonsko in Zed. državami so tudi občela na mrtvi točki. Japonska zahteva popolno enakost na morju ter je zavrgla kompromisni načrt, katerega je predlagala Anglija.

Na tisoče Cleveland-čanov prizadetih

Vladno naznanilo, da se ne bo sprejemalo nobenih novih pravil več za refinanciranje zadolženih domov in da se bo izmed milijon proučenj, ki čakajo rešitve, ugotovilo samo še okrog 400 tisoč proučenj, bi prizadelo tudi na tisoče Clevelandčanov. Okrog 14. tisoč posestnikov v Clevelandu ima proučje pred HOLC, ki se niso bile rešene in koliko izmed teh sedaj ne bo dobljalo vladnega posojila, ni znano, ampak gotovo je, da bo najmanj ena tretjina proučenj, oziroma okrog 47000, zavrnjenih, in kje bodo dobili posojila, je vprašanje, s katerim si bodo morali sami beliti glavo. Razen tega pa je vprašanje, kaj bo vlažna naredila z okoli 13.000 proučenjami, ki so jih vložili likvidatorji zaprtih bank, med katerimi jih je samo 40 pravilov, ki so dobiti končno odobritev. Likvidatorji upajo, da bo vlažna zadevila na samostjni podlagi. Ako se to ne zgodi, ne bodo prizadeti le lastniki domov, temveč tudi vlagatelji zaprtih bank, kajti če vlažna ne bo izvršila refinanciranje, bo tem več imovine v zaprtih bankah ostalo zmrznenih za nedoločen čas.

The Native's Return

V izložbi glavne javne knjižnice v Clevelandu je razstavljenih 12 knjig, ki so bile pred par tedni osebno izročene predsedniku Rooseveltu od zvezne ameriške založnikov, ko se je kolekcija sodobne literature v Beli hiši povečala za 200 del. Med temi 12 knjigami, ki go na razstavi, je tudi Louis Adamčevič do "The Native's Return."

Opereto "Darinka" v nedeljo ob 3. popoldne v prizori zbor "Cvet" v Slov. Del.

Dvorani, Prince Ave.

Sabotaža kulakov o groža sovjetski bombožni pridelek

MOSKVA, 14. nov. — V okolici Taškenta, ki je središče bombažnih nasadov v Sovjetski uniji, je prišlo do novega upora med kulaki (premožnejšimi kmeti). Politična policija je arretirala 41 kulakov, ki so obtoženi sabotaže, tativne in drugih dejanj s katerimi so zavrali produkcijo bombaža. Vsi bodo postavljeni pred najvišje sodišče užeške republike v Taškentu. Sodnija bo nastopila brez usmiljenja proti sovražnikom kolektivnega kmetijstva, piše organ centralnega komiteja komunistične stranke, kar pomeni, da bo več kulakov najbolj obsojenih na smrt.

Vseh 41 bo obtoženih pod dekretom, izdanim 7. avgusta 1932, ki določa smrtno kazeno za tativne državne lastnine.

Pobiranje bombaža v užeški republiki se je tako zakasnilo, da je centralni komitej komunistične stranke poslal v Taškent Valerija Kuibisjeva, predsednika sovjetske kontrolne komisije, v brezupnem poskušu, da se na pravi konec proti-revolucionarni sabotaži in da se pospeši pobiranje bombaža, predno zapade sneg.

Ko je Kuibishev dosegel v Taškent, je sklical skupaj lokalne sovjete in upravitelje kolektivnih farm ter jih trpko ožigosal, ker so zanemarili tako važen del državnega poljedelskega programa. Opozoril jih je, da kolekcija bombaža znaša le 60 percentov določene kvote, dokler je lani v istem času znašala okrog 82 percentov, in to navzicle temu, da so imeli kolektivne forme letos dvakrat toliko traktorjev in desetkrat toliko umeđnih gnojil kot lani.

"Pravda Vostoka," organ komunistične centralne, piše:

"Imeli smo polno priliko povesti bombažni pridelek, toda smo zanemarili svojo odgovornost ter pustili kulakom proste roke. Borba za bombaž je važen sektor v razrednem boju. Opravili imamo z organizirano sabotažo od strani kulakov. Sovjetska sodnija bo brez usmiljenja obračunala s temi najbolj temnimi sovražniki kolektivne farmarstva."

Zabodel sina

Jos. Toth, star 55 let, iz 11701 Forrest Ave. je hotel rabiči avto, ki je last 19-letnega sina Franka, v kar pa sin ni hotel privoliti. Nastal je prepir, tekmo katerega je oče napadel sina z nožem in mu zadel resno rano. Zdaj je oče v ječi, sin pa v bolnici.

Plesna veselica

V nedeljo zvečer, 18. novembra priredi Slov. Nar. Dom veliko plesno veselico v spodnji dvorani. Vabi se cenjeno javnost na veliko udeležbo, ker se bo preskrbelo zabavo za stare in mlade. Svirala bo izvrstna godba.

Na operaciji

Na operacijo v Glenville bolnišnico se je podala dobro poznana Mrs. Frances Rupert, iz Shawnee Ave. Prijatelji in prijateljice so vabljene, da jo obiščijo, mi ji pa želimo, da bi čim prej okrevala.

Prva obletnica

Jutri večer se bo vrnila v Groverwood Inn, 17406 Groverwood Ave., domača zabava s "chicken dinner", ob priliki prve obletnice otvoritve.

Olson napoveduje revolto ameriških farmerjev

Farmersko-delavski governer pravi, da mora privaten dobiček izginiti. Pozivlja zvezno vlado k sodelovanju.

ST. PAUL, Minn., 15. nov. — napraviti," je rekel Olson. "Jaz samo vprašujem — zakaj ne?" Zvezna relifna administracija sedaj vodi razne eksperimente, ki so v sorodu z javnim lastništvom industrije, pr

UREĐNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.
5231 St. Clair Ave. HENDerson 5811
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

VATRO J. GRILL, Editor

Po raznalaču v Clevelandu, za celo leto	\$5.50
Ka 6 mesecov \$3.00 za 3 meseca	\$1.50
Po pošti v Clevelandu za celo leto	\$6.00
Ka 6 mesecov \$3.25 za 3 meseca	\$2.00
Ka Združeno države in Kanado za celo leto	\$4.50
Ka 6 mesecov \$2.50 za 3 meseca	\$1.50
Ka Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države za 6 mesecov	\$4.00 za celo leto
	\$8.00;

MRA Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post-Office at Cleveland, Ohio, Under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Zdravstveni problemi tujerodcev

Statistična proučevanja glede umrljivosti in bolezni med tujerodeci v Združenih državah pokazujejo, da se oni sicer precej dobro prilagodijo ameriškim razmeram in načinu življenja, vendarle da imajo nekatere tujerodne skupine svoje posebne zdravstvene probleme.

Mesto New York je eno izmed mest, kjer so zdravstvene oblasti sistematično nabrale podatke o umrljivosti in zdravju tujerodnih skupin.

Posebno zanimivi so uradni podatki, ki pokazujejo, koliko ljudi je umrlo na sušici (tuberkulozi) v raznih tujerodnih skupinah. Na jetiki dandanes umre v Ameriki veliko manj ljudi kot poprej. Visoko umrljivost pa pokazujejo v New Yorku le dve skupini: Kitajci in priseljenci iz Porto Rica. V desetletju 1930-31 je umrljivost med Kitajci znašala radi tuberkuloze 580 (kar pomenja, da izmed vsakih 100,000 Kitacev je umrlo vsako leto 580 na jetiki), izmed Portorikancev pa 461.

Število žrtev jetike v drugih skupinah je bilo mnogo manjše in pokazuje še povrh, da se je znatno zmanjšalo napram prejšnjemu desetletju 1920-1931.

Tako, na primer, smo v letu 1930-31 imeli 442,431 priseljencev iz Rusije in razmerno število smrti radi tuberkuloze je bilo med njimi 50 za 100,000 prebivalcev napram 70 v letu 1920-21.

Za 440,250 priseljencev iz Italije je umrljivost znašala 53 napram 107 v letu 1920-21.

Umrljivost izmed 238,339 priseljencev iz Poljske je bila (za tuberkulozo) 42 in odnosno število za l. 1920-21 je bilo mnogo manjše.

Iz Nemčije smo imeli l. 1930-31 v New Yorku 237,588 ljudi in razmerno število smrti radi jetike je bilo med njimi 45 napram 105 deset let nazaj.

Najnižjo umrljivost radi tuberkuloze pljuč so pokazale škandinavske skupine (86,493 priseljencev). Umrljivost je znašala le 24 za vsakih 100,000 napram 150 v l. 1920-21.

Jako poučni so nekateri podatki glede Italijanov v mestu New York. L. 1931 jih je umrlo 7863. Izmed vzrokov smrti se nekatere bolezni zlasti odlikujejo: pljučnica, diabetes in sifilitične bolezni (med moškimi). Ako primerjamo spodnji del mesta (okolo Mulberry Street), kjer je 48 odstotkov prebivalstva italijanskega izvora, z zgornjim delom (na East Harlemu), kjer je 71 odsto prebivalstva italijansko, vidimo, da ima spodnji del znatno višjo umrljivost kot Up-town del (14.92 napram 12.39 za 1000 prebivalcev) in tudi višjo umrljivost na tuberkulozi (116 napram 82 za 100,000 prebivalcev).

Vzrok temu se pripisuje izbornemu delovanju takozvanega East Harlem Health Center.

Zidovsko prebivalstvo ima razmerno mnogo več smrti kot nežidovsko radi diabetes (sladkorne bolezni), raka in bolezni nervoznega sistema. Tudi število samomorov je višje izmed Židov.

Na drugi strani je izmed njih mnogo (Dalje v 6. kolonii)

UREĐNIKOVA POŠTA

Proslava na zapadni strani

Cleveland, O.

Letošnje leto, je leto proslava za članstvo SNPJ. Tu v Clevelandu se je že vršilo več proslav od bratskih društev. Prvo je priredila skupno proslavo Clevelandska federacija SNPJ, potem dr. Naprej št. 5, št. 53, 667, št. 142, 312 in 590. 3. novembra sta dr. 158 in 641 slavila 30letnico obstoja SNPJ. Tudi naše društvo je med aktivnimi in noče zaostati, posebno pa še ker naše društvo obhaja 10. letnico svojega obstoja in ob enem bo naše društvo proslavilo tudi 30 jubilej SNPJ. Naše društvo je bilo ustanovljeno 23. novembra 1924, ter se spodobi, da se proslavi 10 letnica obstoja. Naše društvo ni bilo veliko v javnosti in ni prialjalo velike veselice, bilo pa je aktivno za pridobivanje članstva. Seveda veliko se jih je selilo in so danes člani drugih društev. Ceravno je naše društvo staro sanio 10 let, bi se dalo marsikaj povedati, kar bi bilo zanimivo za čitalce. Toda važnejše danes je, da vam povem program in kako bo zanimiv. Namreč imeli bomo več dobrih govornikov, kot F. Somrak, J. Lokar, Judge F. Laušche, Terbižan, in če se ne morem še par drugih. Proizvajajo se budi godbene točke, po članih mladinskega oddelka. Nastopil bo v prostih vajah tudi naraščaj češkega Sokola, pri katerem je precej naše mladine in članov naših društev. Nastopila bo tudi sam. "Zarja" z več pesmimi in da vam bo jasno kot so mi povedali v nedeljo ko sem bila na prireditvi njihove opere pri de cel zbor, to vam bo petja. To mi lahko potrdi vsak, kdo jih je že slišal. Rojaki na S. W. kateri niste imeli prilike jih slišati zadnjo nedeljo, ne zamudite prilike jih priti poslušati v nedeljo 18. novembra ob 3. uri po poldne, v Slovenski Delavski Dvorani na Prince Avenue. Zvezčev se vrši prosta zabava in ples v spodnjih in zgornjih prostorih. Vas vabi

Ta spevoigra je v resnicu zelo zanimiva in tudi podobljiva. V vlogah nastopajo znani pevci zboru "Cvet" kot Počkaj. Traeven, Blatnik, Ban, Ule, Vatovec, Rožanc, Mezgec, Požar in še več drugih, kakor tudi zbor v celoti.

Pevci se trudijo, da kar najboljše izvršijo svoje vloge. Le velika udeležba na tej predstavi, bo pokazala, da se upoštevajo njihova žrtvovati vse, samo da se reši hčer.

Nikola P. Popp

Prosimo tudi točnosti

Collinwood, O.

V soboto, dne 17. t. m., se bo vršila v Slovenskem domu na Holmes Ave., prva sezonska prireditve Slovenske šole. Poleg

filmske predstave, ki bo trajala dve uri in pol, še bo vršil tudi pleš in prsta zabava. Kakor običajno, tako vladva v naselbi tudi za to šolsko prireditve precejšnje zanimanje in se vsled tega nadajemo, da nas bodo rojaki, tudi pri tej priliki posetili kakor vedno v čimvečjem številu. Iskreno vabimo slehernega prijetja naše mladine!

Prosimo občinstvo, da se drži čim le mogoče točnosti. Nekateri pridejo le na filmsko predstavo, večina pa se tudi po predstavi rada zavrti ob zvoki prijetne godbe. Da zadovoljimo ene in druge bomo morali priceti s filmsko predstavo točno ob napovedani uri, t. j. ob polosmilih.

Prosimo vsled tega, da uravnate svoj prihod v dvorano tako, da še bomo lahko držali točnosti. Vspored filmske predstave bo jasno bogat in pester. Filmi so bili nalašč za to priliko najeti v mestu. Ogledali si bomo nizozemske otroke, "Our Gang" a potem bomo videli ameriško armado v svetovni vojni. Za nadomestno stvar vedno požrvovalni ša.

Za vreme umorstva kralja Aleksandra razpisala se je svetska, a osobito ameriška štampa, u mišljenu pojedini vodja, ili naprednjih ljudi kod Jugoslavije. Svakij je dao svoje mišljene, pak bilo to pravilno ili pak nepravilno, samo da je njihov glas u novini.

Mnogi od izjava, koje sú bile date u novine, nisu vredne, da su bile tiskane, in niso bili vredno onaj komadič papira, na kome je bilo tiskano. Te takove izjave trebalo je pobijati jer nisu izjave intelegracije, nego osovine političke mržnje.

Ali ovde dolazi velika izjava, a sa največim požiranjem, ako prem je od najuvrjenije osobe od najnepristranije osobe, od osobe, kojoj je u interesu, ne samo jedinstvo Jugoslavena, nego i napredak Jugoslavije in jugoslavenskega naroda, a ta je osooba Mr. Louis Adamić. Citan sam izjavu gosp. Nikole Tesle, gosp. Mihajla Pupina, pa i drugih odličnih osoba, kojima je više bilo stale do pobiranja izjave Mr. Adamića, nego do istine i napredka Jugoslavije in jugoslavenskega naroda. Poslje svinju ovih malih veliki izjave, sve je izjave pobjedila i pobediti će Mr. Louis Adamić.

Kada bi ja uvidio samo jednu rieč, ili čuo samo jednu rieč od gosp. Adamića, da se protivi jedinstvu Jugoslavenstva, ja bi "Blagajni" ni dalo, pomagal bi bio prvi onaj, koji bi mu stao je in delal za lepa nova zagrljanja put in pitao, zašto on nije za njala, ki se vsem dopadejo, tako jedinstvo? Ali, pošto vidim da je zopet shujšala in soše gosp. Adamić se ponosi sa svojimi jugoslavenskimi narodom in dinskega kluba S. N. Doma v Americi, da on ljubi svoj jugoslavenski narod in Jugoslavijo. Da pa zopet k sivlenski narod in Jugoslavijo se pride, so se članice odločile da on piše krasno in ponosno za prirediti malo zabavo s Card svoj jugoslov. narod u knjigi "Na Party in plesom, ker upajo, da

tive's Return," ta što je onda kriv, da ga se kritizira? Tkoga on ne voli? S kim se on ne ponosi? Zašto se on ne ponosi sa onima zato ker kritizira? Kritizira ih radi tega, jer su na putu napredku Jugoslavije in jugoslavenskega jedinstva.

Moguće je, da je kritizira, da je radi tega, da je sam pličenik Italije, ili, da je druge potu jugoslavenske zemlje. Eh, to neče pomisliti čovjek, koji ima zrele pameti, i koji me pozna. Ali opet more pomisliti da kada se sa Mr. L. Adamićem slažem, ta onda mora biti plačenik. Koliko je Mr. L. Adamić primio plaće, ja sem voljan isto toliko primiti te sreči u Jugoslaviju po plaću.

Svakoga onoga Hrvata, Srba, na Slovenceja je bilo dobiti objesitev, kada bi čuo in doznao, da je proti jedinstvu Jugoslavena. Ali obješanja ne zasljužuje onaj, koji je proti slaboj upravi v Jugoslaviji. Dakle, Mr. L. Adamić zasljužuje svako poštovanje od pravih i čistih Jugoslavena, koma je u interesu jedinstvo i jednokopravnost u Jugoslaviji.

Laplace sam, oče te razlage o postanku sveta, ji mi pripisoval nič več nego hipotečen pomen, a vendar so se komaj v novejšem času pojavile druge teorije o tej stvari. Ena najzanimivejših in najnovjejših je tista, ki jo stopajo sloviti angleški fizik Jeans, dalje S. Chamberlain in Moulton. Po tej teoriji je plato spočetna vsega.

Znano nam je, kako vpliva privlačnost meseca na zemljo. Šele pred nedavnim je prof. Albrecht ugotovil, da se trda zemeljska tlata giblje pod vplivom meseca, kakor tudi sonca v določenem času prav tako kakor njena vodna površina. Seveda sta "plima" in "oseka" zemeljske skorje zaznavni samo z nobenimi merilimi instrumenti, dočim ju na morju opazi že prosti oko. Toda če bi na zemljo vplivalo neko nebesko telo z isto silo, kakor vpliva nasprotno na mesec, tedaj bi že davno čutili še vse pomembnejše posledice teh privlačnih sil nego sta naša nedolžna voda plima in oseka. Že davno bi vladale na zemlji približno iste razmere kakor na mesecu.

Na mesecu sicer ne opazimo zemeljske privlačnosti v obliki plime in oseke, ker je nebesno telo brez vodnih površin. Zato pa opazimo nekaj drugega: Mesec nam kaže vplivno isto stran svoje oblike. Razlagajo je preprosto: luna se je vrtela nekoč prav tako kakor zemlja okrog svoje osi, toda zemeljska privlačnost in z njo zvezana plimska in osečna gibljanja so zavirala vrtenje meseca, tako da je po silo dolgih dober dokončno ustavljal. To pa je imelo še druge velike posledice, ki jih je omeniti zato, ker vpliva podobno kakor zemlja na mesec tudi sonce na zemljo, čeprav dosti boljši, tako da se bodo posledice tega vplivajočega pokazale šele sez dolge, dolge dobe. Zemlja bo namreč v daljnji dobočnosti tudi neha vrteti se okrog svoje osi, kazala bo soncu vedno samo eno stran svoje površine, ta stran bo obžarjena in se bo strašno segrela, nasploh na stran pa bo zaledenela v večni temi. Jasno je, da bo življenja na zemlji v teh razmerah konč, Učenjaki že trdijo, da se vrtenje zemlje zaradi sončne privlačnosti ustavlja.

Zakon privlačnosti bo povzročil smrt, kakor je povzročil njeno rojstvo. O tem pravi Jeans sledi: V davnih časih, ko je bil naš sončni sistem še ena sama plima, mislim Mislin, na glagol "usmrtili", ki se ne da spregati v vseh časih. Lahko rečeš: jaz usmrčam, ti ga usmrčiš, ne moreš pa reči v preteklem času: jaz sem bilo usmrčen."

jo malo veselja popravi in zboljša. Ker pa že članece klubga Anton Grdina nam je dal za ta dan na razpolago svoj najboljši stroj.

Poselite prireditve v čimvečjem številu, da na ta način pozmorate Slovenski šoli. Če vam je mogoče, kupite vstopnico od otrok, ki šolo obiskujejo, da jih mnapravite v tem dvakratno veselje.

Tajnica.

Pastorka "Blagajna"

Lorain, Ohio

Vedno me skrbi, kaj bo z mojim pastorkom "Blagajno." Od kar sem jo v reju vzel, se tako spremjam. Enkrat je suha, potem debela in zopet suha. Kaj maj se malo poredi, pa je že kaj narobe pri S. N. Domu in to je tako skrbi, da se kar osuši.

Po desetih letih je bil treba novih zastorov v veliki dvorani S. N. Domu in moji pastorki

za može in dečke, Verna in Sylcraft pa za žene in dekle.

Ne pozabite, da pri nas dobitite vedno dobro in nikdar preležano blago.

Se vam priporoča

JOHN POLLOCK

6407 St. Clair Ave.

v Slov. Nar. Domu

(Dalje iz 1. kolone)

manj tuberkuloze, zlasti kar se tiče mojega spola. V starosti med 30. in 50. letom, je znašala umrljivost radi tuberkuloze izmed moškega prebivalstva židovskega. Tudi sifilitične bolezni so med njimi povzročile mnogo manj smrti. Zato je temu tako, zdravstveni oblasti se ne paja soditi.

ŠKRAT

Slovenska Svobodomiselna
Podpora Zveza

Ustanovljena 1908

Inkorporirana, 1923

GLAVNI URAD: 255 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILLINOIS

Telefon: — PULLMAN 9665

UPRAVNI ODBOR:

Vatro J. Grill, predsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
John Kvartlich, I. podpredsednik, Bridgeville, Penna.
Rudolph Lisch, II. podpredsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
William Rus, tajnik, 255 West 103rd Street, Chicago, Ill.
Mirko Kuhel, blagajnik, 255 West 103rd St. Chicago, Ill.

N A D Z O K N I O D B O R :

Mike Vrhovnik, predsednik, Huston, Penna.
William Candon, 1058 E. 72nd Street, Cleveland, Ohio.

Frank Laurich, 10 Lynn Ave., So. Burgettstown, Penna.

P O R O T N I O D B O R :

Anton Zaitz, predsednik, Box 924, Forest City, Penna.
Steve Muisar, 4439 Washington Street, Denver, Colo.

Vincent Pugel, 1023 South 58th St., West Allis, Wls.

Dr. F. J. Arch, 618 Chestnut St. N. S. Pittsburgh, Penna.

U R A D N O G L A S I L O :

"ENAKOPRAVNOST", 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Vsa pisma in stvari, ticoči se organizaciji, se naj pošilja na naslov takških časov človeškega umovanja in se ohranila vse do sedanjih dnevov. Kakor smo tudi napovedali na vse strani, vendar se dobri se dosti ljudi, ki verujejo v horoskope. To so ljudje, ki so podvrženi misticizmu in zato sprejemajo sugestije, ki prihajajo od neznanih sil. Tako si oni razlagajo tudi preroško moč astroloških horoskopov. Oni verujejo, da bodo srečni v življenju, da si bodo znali pomagati in zasluziti in da bodo dolgo živel, če bodo imeli nepravno pred očmi svoj horoskop. In kakor so oni prepričani, da astrološke razlage naše usode niso brez pomena, tako tudi radi verujejo, da imajo tudi dragulji svoj pomen, toliko bolj, ker je tudi ta praznina v zvezi z astrologijo. To svoje prepričanje razlagajo ti praznovenci takole:

Astrološke razlage in proravnovanja izvirajo še iz najstarejših časov človeškega umovanja in se ohranila vse do sedanjih dnevov. Kakor smo tudi napovedali na vse strani, vendar se dobri se dosti ljudi, ki verujejo v horoskope. To so ljudje, ki so podvrženi misticizmu in zato sprejemajo sugestije, ki prihajajo od neznanih sil. Tako si oni razlagajo tudi preroško moč astroloških horoskopov. Oni verujejo, da bodo srečni v življenju, da si bodo znali pomagati in zasluziti in da bodo dolgo živel, če bodo imeli nepravno pred očmi svoj horoskop. In kakor so oni prepričani, da astrološke razlage naše usode niso brez pomena, tako tudi radi verujejo, da imajo tudi dragulji svoj pomen, toliko bolj, ker je tudi ta praznina v zvezi z astrologijo. To svoje prepričanje razlagajo ti praznovenci takole:

Akvarijum. Med 22. majem in 22. junijem rojeni so pod znamenjem dvojčkov. Oblagodarjeni so z dobrimi lastnostmi in ostanejo dolgo mladi. Vedno imajo lepe želje; se vnmajajo za izpremembe in potovanja, hrepenje po izpopolnjevanju, so plahi, vendar dobr in vedno preudarni. Njih kamen je modri akvarijum.

Ljudem so se pojavljale in se nepravno pojavljajo razne zaprake v življenju, ki lahko postanejo, kakor trdijo astrologi, zelo usodne, ki jih pa z različnimi sredstvi lahko odvrnejo. Človek mora samo za časa vedeni ali vsaj domnevati, kaj ga greča v življenju, potem to ni tako težavnega. Težave same od sebe umikajo, kolikor se pa ne, naj pazi človek na to, kakšne dragulje nosi. Kakor ima slednji človek svojo zvezdo ali nebesko znamenje, kakor pravijo astroločni, prav tako ima človek tudi svoj "kamen sreče". Ker vas utegnemo zanimati, kateri so ti "kamni sreče", prinašamo vseh dvanajst kamnov usode in razlage njim.

Rubin. Ljudje, ki so se rodili med 22. decembrom in 20. januarjem, so po naravi ambiciozni, resni, nezaupljivi in doberat preprljivi. Včasi hrepenje po samotnem življenju in modrovjanju. Njih kamen je Oniks. Ljude, ki so se rodili med 22. decembrom in 20. januarjem, so po naravi ambiciozni, resni, nezaupljivi in doberat preprljivi. Včasi hrepenje po samotnem življenju in modrovjanju. Njih kamen je Oniks ali tako imenovan kamen meseca. Kadar potujejo, naj ga nosijo zmeraj s seboj. Dobro je, če svoje načrte rešujejo ponoči, kadar sveti luna.

Safir. Osebe, ki so se rodile med 21. januarjem in 20. februarjem, so pod znamenjem vodnjaka. Drugače so pa one živahne in vesele naravi, po načini polge trgovskega duha in rade ukvarjajo z velikimi načrti, zaradi česar tudi večkrat zajdejo z normalne poti svojega deljenja. Njih kamen je safir.

Krizolit. Vsi tisti, ki so se rodili med 21. februarjem in 20. marcem, so to zelo nezne in občutljive osebe, včasih pretirano, kar je vzrok, da doberat nimajo nobenega uspeha.

Nagivajo se k razmišlanju, so dobrodušni, se vnmajajo za umet-

nost in se z njem radi ukvarjajo. Njih kamen je olivnosivi krizolet.

Ametist. Med 21. marcem in 21. aprilom rojeni so pod znamenjem ovna. To so osebe, ki se hitro vnamejo za kaj in so hitro razočaranje. Večkrat precenjujejo svoje znanje in svojo moč, so precej ležerne, zato gredo brezobjirno naprej in so vesle hravje. Njih kamen je viličasti ametist. On jim je amulet v zakonu, zato ga je treba čuvati.

Smaragd. Ljudje rojeni med 23. aprilom in 21. majem, so v znamenju bika. Po naravi so to precej vsakdanje osebe, kolikor toliko praktične, vendar nagibajo včasi k idealiziranju. Sicer so pa to normalni, poprečni ljudje. So vestni, delavni in izpolnjujejo svoje dolžnosti. Njih kamen je zeleni smaragd.

Akvamarin. Med 22. majem in 22. junijem rojeni so pod znamenjem dvojčkov. Oblagodarjeni so z dobrimi lastnostmi in ostanejo dolgo mladi. Vedno imajo lepe želje; se vnmajajo za izpremembe in potovanja, hrepenje po izpopolnjevanju, so plahi, vendar dobr in vedno preudarni. Njih kamen je modri akvamarin.

Crni oniks. Osebe, rojene med 23. junijem in 23. julijem, so v astrološkem znamenju raka. So precej razdražljive in čustvene, zdi se jim, da niso zadosti srečne in nepravno hrepenje po nečem. Kadarkoli se jim nudi priložnost, rade pomaga drugim. So še precej podjetnega duha in so vnete za glasbo. Njih kamen je črni oniks.

Rubin. Ljudje, rojeni med 24. julijem in 23. avgustom, so pod astrološkim znamenjem leva. Lahko se reče, da so zelo energetični in podjetni, samozavestni, pa tudi zaupljivi. Njih vezenje je imperativnega značaja, v ljubezni so večkrat strastni do nebrzdanosti, ali zato so časti vredni in zvesti. Uče se lahko in hitro pojmino vsako delo. Ti naj nosejo rubin.

Jaspiz. Tisti, ki so rojeni med 24. avgustom in 22. septembrom, so pod znamenjem vodnjaka. Drugače so pa one živahne in vesele naravi, po načini polge trgovskega duha in rade ukvarjajo z velikimi načrti, zaradi česar tudi večkrat zajdejo z normalne poti svojega deljenja. Njih kamen je safir.

Osebe, ki so se rodile med 21. januarjem in 20. februarjem, so pod znamenjem vodnjaka. Drugače so pa one živahne in vesele naravi, po načini polge trgovskega duha in rade ukvarjajo z velikimi načrti, zaradi česar tudi večkrat zajdejo z normalne poti svojega deljenja. Njih kamen je safir.

Krizolit. Vsi tisti, ki so se rodili med 21. februarjem in 20. marcem, so to zelo nezne in občutljive osebe, včasih pretirano,

kar je vzrok, da doberat nimajo nobenega uspeha.

Nagivajo se k razmišlanju, so dobrodušni, se vnmajajo za umet-

brom, so v znamenju device. Ti ljudje so po navadi uravnovešene ne hravje, podjetni in praktični. V življenju gledajo vse s socialnega stališča, so bistromi in polni veselja do življenja in poteta za uresničenje materialnih zamislil. So dobri tovariši in nežni soprigi. Njih kamen je po astrološkem znamenju rdečasti jaspiz. Ta kamen ustrezajo njih značaju, v njem naj gledajo simbol svojih uspehov.

Opal. Med 23. septembrom in 23. oktobrom rojeni so pod astrološkim znamenjem tehtnice. Njih bistvo je ljubezljivost, živahnost, čustvo in okus za lepoto. So precej plahi in občutljivi, toda ne morda iz kakega navdušenja do italijanskega jezika, kar se radi tega, da se redijo vseh sitnosti, ki so jih delenje od strani oblasti, če se tečajev ne udeleže. Koncem vseh koncev pa so ti tečaji, zanimivi. Tu se zlasti pozimi zbverejo v gorkem prostoru vse ženitev, ki so jih nato med ženama, ki so jih odločen nastop učitelja ni mogel pomiriti. Ko se je to razpoloženje le preveč stopnjevalo, je učitelj dal poklicati gorisko politico, ki je prisla v avtoritativno poselje vmes. Uspehi teh tečajev so minimalni, oziroma jih sploh ni. Na njih račun pa krogajo med Slovenci že marsikatev pikre.

Nove utrdbi ob jugoslovanski meji.

Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med Trbižem imajo Ratečani poleg gozdov in pašnikov velike kompleksne pote, travnikov in njiv. Sred meseca majca leta pa so italijanski vojaški oblasti brez vsakršnega dovoljenja zasedle gotove dele tega rateškega pote, ogradile posamezne kose in prepovedale lastnikom dostop. Petim posameznikom, zlasti pa Josipu Tofu iz Ratečev. 88 so odveli in uničili vse polje. Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med Trbižem imajo Ratečani poleg gozdov in pašnikov velike kompleksne pote, travnikov in njiv. Sred meseca majca leta pa so italijanski vojaški oblasti brez vsakršnega dovoljenja zasedle gotove dele tega rateškega pote, ogradile posamezne kose in prepovedale lastnikom dostop. Petim posameznikom, zlasti pa Josipu Tofu iz Ratečev. 88 so odveli in uničili vse polje. Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med Trbižem imajo Ratečani poleg gozdov in pašnikov velike kompleksne pote, travnikov in njiv. Sred meseca majca leta pa so italijanski vojaški oblasti brez vsakršnega dovoljenja zasedle gotove dele tega rateškega pote, ogradile posamezne kose in prepovedale lastnikom dostop. Petim posameznikom, zlasti pa Josipu Tofu iz Ratečev. 88 so odveli in uničili vse polje. Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med Trbižem imajo Ratečani poleg gozdov in pašnikov velike kompleksne pote, travnikov in njiv. Sred meseca majca leta pa so italijanski vojaški oblasti brez vsakršnega dovoljenja zasedle gotove dele tega rateškega pote, ogradile posamezne kose in prepovedale lastnikom dostop. Petim posameznikom, zlasti pa Josipu Tofu iz Ratečev. 88 so odveli in uničili vse polje. Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med Trbižem imajo Ratečani poleg gozdov in pašnikov velike kompleksne pote, travnikov in njiv. Sred meseca majca leta pa so italijanski vojaški oblasti brez vsakršnega dovoljenja zasedle gotove dele tega rateškega pote, ogradile posamezne kose in prepovedale lastnikom dostop. Petim posameznikom, zlasti pa Josipu Tofu iz Ratečev. 88 so odveli in uničili vse polje. Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med Trbižem imajo Ratečani poleg gozdov in pašnikov velike kompleksne pote, travnikov in njiv. Sred meseca majca leta pa so italijanski vojaški oblasti brez vsakršnega dovoljenja zasedle gotove dele tega rateškega pote, ogradile posamezne kose in prepovedale lastnikom dostop. Petim posameznikom, zlasti pa Josipu Tofu iz Ratečev. 88 so odveli in uničili vse polje. Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med Trbižem imajo Ratečani poleg gozdov in pašnikov velike kompleksne pote, travnikov in njiv. Sred meseca majca leta pa so italijanski vojaški oblasti brez vsakršnega dovoljenja zasedle gotove dele tega rateškega pote, ogradile posamezne kose in prepovedale lastnikom dostop. Petim posameznikom, zlasti pa Josipu Tofu iz Ratečev. 88 so odveli in uničili vse polje. Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med Trbižem imajo Ratečani poleg gozdov in pašnikov velike kompleksne pote, travnikov in njiv. Sred meseca majca leta pa so italijanski vojaški oblasti brez vsakršnega dovoljenja zasedle gotove dele tega rateškega pote, ogradile posamezne kose in prepovedale lastnikom dostop. Petim posameznikom, zlasti pa Josipu Tofu iz Ratečev. 88 so odveli in uničili vse polje. Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med Trbižem imajo Ratečani poleg gozdov in pašnikov velike kompleksne pote, travnikov in njiv. Sred meseca majca leta pa so italijanski vojaški oblasti brez vsakršnega dovoljenja zasedle gotove dele tega rateškega pote, ogradile posamezne kose in prepovedale lastnikom dostop. Petim posameznikom, zlasti pa Josipu Tofu iz Ratečev. 88 so odveli in uničili vse polje. Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med Trbižem imajo Ratečani poleg gozdov in pašnikov velike kompleksne pote, travnikov in njiv. Sred meseca majca leta pa so italijanski vojaški oblasti brez vsakršnega dovoljenja zasedle gotove dele tega rateškega pote, ogradile posamezne kose in prepovedale lastnikom dostop. Petim posameznikom, zlasti pa Josipu Tofu iz Ratečev. 88 so odveli in uničili vse polje. Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med Trbižem imajo Ratečani poleg gozdov in pašnikov velike kompleksne pote, travnikov in njiv. Sred meseca majca leta pa so italijanski vojaški oblasti brez vsakršnega dovoljenja zasedle gotove dele tega rateškega pote, ogradile posamezne kose in prepovedale lastnikom dostop. Petim posameznikom, zlasti pa Josipu Tofu iz Ratečev. 88 so odveli in uničili vse polje. Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med Trbižem imajo Ratečani poleg gozdov in pašnikov velike kompleksne pote, travnikov in njiv. Sred meseca majca leta pa so italijanski vojaški oblasti brez vsakršnega dovoljenja zasedle gotove dele tega rateškega pote, ogradile posamezne kose in prepovedale lastnikom dostop. Petim posameznikom, zlasti pa Josipu Tofu iz Ratečev. 88 so odveli in uničili vse polje. Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med Trbižem imajo Ratečani poleg gozdov in pašnikov velike kompleksne pote, travnikov in njiv. Sred meseca majca leta pa so italijanski vojaški oblasti brez vsakršnega dovoljenja zasedle gotove dele tega rateškega pote, ogradile posamezne kose in prepovedale lastnikom dostop. Petim posameznikom, zlasti pa Josipu Tofu iz Ratečev. 88 so odveli in uničili vse polje. Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med Trbižem imajo Ratečani poleg gozdov in pašnikov velike kompleksne pote, travnikov in njiv. Sred meseca majca leta pa so italijanski vojaški oblasti brez vsakršnega dovoljenja zasedle gotove dele tega rateškega pote, ogradile posamezne kose in prepovedale lastnikom dostop. Petim posameznikom, zlasti pa Josipu Tofu iz Ratečev. 88 so odveli in uničili vse polje. Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med Trbižem imajo Ratečani poleg gozdov in pašnikov velike kompleksne pote, travnikov in njiv. Sred meseca majca leta pa so italijanski vojaški oblasti brez vsakršnega dovoljenja zasedle gotove dele tega rateškega pote, ogradile posamezne kose in prepovedale lastnikom dostop. Petim posameznikom, zlasti pa Josipu Tofu iz Ratečev. 88 so odveli in uničili vse polje. Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med Trbižem imajo Ratečani poleg gozdov in pašnikov velike kompleksne pote, travnikov in njiv. Sred meseca majca leta pa so italijanski vojaški oblasti brez vsakršnega dovoljenja zasedle gotove dele tega rateškega pote, ogradile posamezne kose in prepovedale lastnikom dostop. Petim posameznikom, zlasti pa Josipu Tofu iz Ratečev. 88 so odveli in uničili vse polje. Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med Trbižem imajo Ratečani poleg gozdov in pašnikov velike kompleksne pote, travnikov in njiv. Sred meseca majca leta pa so italijanski vojaški oblasti brez vsakršnega dovoljenja zasedle gotove dele tega rateškega pote, ogradile posamezne kose in prepovedale lastnikom dostop. Petim posameznikom, zlasti pa Josipu Tofu iz Ratečev. 88 so odveli in uničili vse polje. Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med Trbižem imajo Ratečani poleg gozdov in pašnikov velike kompleksne pote, travnikov in njiv. Sred meseca majca leta pa so italijanski vojaški oblasti brez vsakršnega dovoljenja zasedle gotove dele tega rateškega pote, ogradile posamezne kose in prepovedale lastnikom dostop. Petim posameznikom, zlasti pa Josipu Tofu iz Ratečev. 88 so odveli in uničili vse polje. Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med Trbižem imajo Ratečani poleg gozdov in pašnikov velike kompleksne pote, travnikov in njiv. Sred meseca majca leta pa so italijanski vojaški oblasti brez vsakršnega dovoljenja zasedle gotove dele tega rateškega pote, ogradile posamezne kose in prepovedale lastnikom dostop. Petim posameznikom, zlasti pa Josipu Tofu iz Ratečev. 88 so odveli in uničili vse polje. Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med Trbižem imajo Rate

Pisana mati.

Povest

SPISAL J. F. MALOGRAJSKI

"Martin, ljubi Martin, lepo te prosim, nikomur ne pravi tega." Solze so mi prišle v oči, tako vam rečem! Take besede! A tem hujši srd sem imel do njega, ko sem videl, kako je ona dobra. In rekel sem jji: "Nikar ga ne zavoraj! Udušil bi te bil, če bi ne bilo mene! To ne sme iti več tako in ne sme iti! K sodišču stopim jutri in povem vse, ti boš pa po pravici pričala, da veš! Ali si ti to zaslužila? Kje sme on tako? Temu mora biti konec!" Ali zdaj šele me je začela prosiči! Roke je vzdignila proti meni in jokajoče je govorila: "Ne, ne Martin! Bog ne daj kaj takega! Za pet Kriščevih ran, samo tega ne! Lepo te prosim, molči in nikomur ne govor o tem! Svojega moža vendar ne bom hodila tožiti po pisarnah! Saj ni zmeraj tak, verjemi, da ne! Huje je že in kadar ga zgrabi, ne ve, kaj počne. Če bi stopila zdaj predenja pa bi bil nemara drugačen!" Jaz ji pa rečem: "Kaj bo drugačen?" Poznam ga! Še huje bi počel! Že zaradi tega, ker sem ga jaz prepolil. K nam pojdi za to noč. Jutri se že dejane pomeniva, kako in kaj!"

Ali ni se dala preprostila. Bala se je samo tega, da bi ljudje kaj ne vedeli in ne čuli, akoravno se ni dalo prikriti. Kako tudi! Saj ni bilo samo enkrat! Če je bil en teden mir, je bilo že dolgo! No, moral sem jji obljuditi, da bom molčal in nikomur nisem pravil o tem do danes. Drugi dan po tistem pa bi jo bili morali videati! Delala se je tako veselo, kakov bi se prejšnji večer ne bilo čisto nič pripeljal, a okoli vratu, koder so se poznavali nemara vtiški od moževih prstov, si je bila zavezala robec, da je bilo videti kakor bi bila prehlajena. Taka duša vam je bila to, vidite in tako ljubezen je imela v svojem srcu do moža, ki bi bil zaslužil vse kaj drugega. O le škoda, da ni dobil te žene drug, ki bi jo bil enil bolje! . . ."

"Možje", se je oglasil že svet, "eno vam bom povedal, pa jji pritrde ali ne . . . Veste, pretepati ženo — nič gršega na svetu! Res je tisto, blebeteva so včasih in kratke pameti, morda tudi zlobne . . . Dobe se celo zapravljive in pisanke, toda slab mož, ki se ne zna pomagati drugač! Kaj pa še, če mož pretepa svojo ženo iz golega sovraštva! Sram ga je lahko pred vsem svetom! Saj ne rečem, mož je lahko slabe volje zaradi tega in onega, zgrabi ga jeza in izpozabi se — toda naj popravi potem tudi, kar je zakrivil. Zena mora zvedeti, da je prislo to samo tako iz jeze! . . . Enkrat, samo enkrat se je bilo meni pripeljalo v življenju, da sem bil vzdignil roko proti svoji rajnici . . . Ali kako je bilo potem meni pri srcu! Kakor hudo delec sem se plazil okrog! Prosil jo seveda nisem naravnost za

"O, saj se bosta! Le zapomnite me! Preden poteče prihodnji predpust, bo pri Mlakarju svatovanje in Vrtačka bo gospodinja tam!"

"Kaj pa poreča Mlakarjev stari, ki je bil zabranil prvič, da ni bilo Vrtačke v hišo. Presneto bi se mu ta slabo izplačevala, če bi se res pripeljalo kaj takega . . . Prizanašala mu ta ženska ne bo!"

"Ne, ne! In bolje bi bilo v nemem pogledu, da bi se stari ne bil protivil sinu. Rajnica bi ne bila trpela toliko, ker bi bilo povsod bolje zanjo, kamor bi se bila možila, in za otroka bi se tu ni bilo zdaj batiti. Še pametnej je pa bi bilo seveda, če bi bil stari Mlakar izročil domovanje onemu sinu, ki mu je šlo. Če starejši sin tudi morda ni bil v vsakem oziru tak, kamor si ga je želel in četudi ga je dosti stal, ko je študiral, pa bi bilo vendar bolje, da bi bil mlajšega odpravil z doto in ga poslal po svetu, ko je videl, kam se je zadrgal. Seveda, ta se je tistekrat potajil, znal se je potuhniti, in Bog zna, kaj je še vabilo, da se je dal stari tako premotiti. Kesan se je nemara že dostikrat, a še bolj se bo. Potori delati bo šele zdaj prav začel."

"Pijača, pijača je kriva nadavno!", pripomni nekdo drug, "da človek ne ve kaj dela in da rohni ter se znaša nad ženo in otroci. Eh, če bi vina ne bilo in žganja . . ."

"Res, vino in žganje in to in ono . . . potrdi Mlakarjev sošed. Toda pri Mlakarju je bilo nekaj drugega. Pri njem ni bilo pač ljubezni . . . Pri njem so bile morda celo skrivne želje, da, no, pa molčimo in ne sodimo, ker ne vemo vsega . . ."

"Kaj bo zdaj z ubogim otrokom!" vzklinke slabotna ženica, ki si je še vedno brisala solze. Bila je velika prijateljica Mlakarice in jokala je prav od srca za njo. "On tudi otroka nikač trpeti ni mogel."

"O, meni se to je reviše smili!" dostavil spremjevalka prejšnjice.

"Ko bi bilo deklec vsaj malo bolj odstrastno, da bi moglo z doma, pa naj bi tudi šlo služiti! . . . Ker dolgo nikoli ne bo, da bo pri Mlakarju mačeha v hiši

"Naj bo!" se oglasti zopet moški glas. "Saj ni res tisto, da bi bila vsaka mačeha huda in zlobna. Ljudje se izmišljajo in pripovedujejo dostikrat mnogo več, nego se je dogodilo. Jaz sem poznal že mačeho, ki je skrbela desetkrat bolje za otroke nego prej njih lastna mati."

"O, da!" pritrdi nekdo. "Vse mogoče to, ako pride poštana žena k hiši. Toda saj vemo, kakov je pri Mlakarju; kje so njegove misli in želje. Jaz sem o pazoval na pokopalnišču Vrtačko, kako se je ozirala po Mlakarju. Vi bi bili videli, kako so se jih svetile tiste pohlepne oči . . . No, tudi on . . . Parkrat so mu zazeli pogledi tja k nji! Še na takem mestu se nista mogli brzdati! Mene je bilo groza, ko sem to gledal . . ."

"Dobro se jima je izpodneslo res! Lani je pokopala ona svojega moža, sedaj pa on svojo ženo. Kaj jima je zdaj še na poti, da obnovita nekdanjo ljubezen in se vzameta?"

Celoživljenjsko želodčno zdravilo
"Pottsville, Pa., 14. feb. '33 — Jaz sem uporabljal na svojem domu

Trinerjevo grenko vino

celo življenje, zato ker to je dobro za zdravje.—John Ondrus." Ako se počuti ste slabotni, ali trpti vsled zaprtja, slabega appetita, vnetja čreves Trinerjevo grenko vino vam sčisti črevesni sistem na lahak način in vam povrne vašo energijo. 45 let dobro zasluzenega priznanja. V vseh lekarnah. Jos. Triner Corp., 1333 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Kupite steklenico danes!

jo je vodil za roko, je še vedno ihabela, a on se je menil malo za to. Oziral se je raje po njivah, ki so bile že večinoma pospravljeni, postal zdaj tu zdaj tam malo, potegnil kje kako repo napol iz zemlje in videč, da je že lepo debela, potlačil jo zopet nazaj ter zamrmral sam pri sebi:

"Bo! Repa se pa dela letos!" Tako sta bila prišla oče in hči že bližu vasi in krenila sta proti domačemu vrtu, ki se je razprostiral za hišo. Hči je še vedno ihtela.

"Molči že!" zarohni oče nad njo. "Jokati ne pomaga nič!" Jok hčerin mu je budil vest in kakor bi ga hotela tožiti pred ljudmi s svojim jokom se mu je zdelo. "Molči!" je ponovil ter stisnil v svojem srdu dekllico takoj trdo za roko, da je od bolečine zaječala in vzkliknila:

"Oče!"

Ta vzklik je pretresel Mlakarja. Nehote se je ozrl proti hčeri dol in čudno mu je postalo pri srcu, ko je opazil na obrazu nezadrgnega otroka toliko odkrtosrčne, globoke žalosti.

"Jokati ne pomaga nič! Kar je?"

Izrekši te besede je izpustil njen roko. Dospela sta bila do kozolca, pod katerim so posli, ki so se bili vrnilji po krajski poti od pogreba domov, obrezavali že korenje ter ga nosili s kupa v

Naprodaj
je 36 akrov farma, pri tlakovanii cesti. Voda in elektrika v hiši in hlevu. Več tisoč sadnega dreveja, breskve, hruške, črešnje, jabolka, čeplje, dva akra trte, 10 akrov hoste in pašnik. Cena samo \$2700. Polovico takoj, ostalo na obroke. Zamenja se tudi farmo 50 akrov za hišo v mestu. M. JALOVEC, 6424 Spiller Ave.

Pomanjkanje stanovanj; Višje cene in zvišanje najemnin;

Tako izkazuje preiskava od strani National Association of Real Estate

KUPITE SEDAJ!

Zglasite se pri nas ali pri vašemu brokerju glede nakupa dobro situiranega doma. Zmerne cene za gotovino, ali na majhno takojšnjo vplačilo in ostalo na lahka od-

The City & Suburban Co.

308-318 Anisfield Building, vogal E. 9th & Huron MAin 1645

Sedaj je čas, da pošljete

**DENAR
ZA PRAZNIKE
v Evropo**

Mi pošljemo denar v katolički del sveta zanesljivo in hitro potom pošte, kabala ali radio

Cleveland Trust

Člani Federal Reserve sistema
Priročne podružnice
širok Greater Cleveland

Do njih se obrne Mlakar in reče z osornim glasom:

"Jutri pojdem po repo putkat! Debela je dovolj in čas je, da se je lotimo. Znalo bi pritisniti slabše vreme, zato moramo gledati, da jo spravimo pod streho!"

Še poslom, ki niso bili navajeni rahločutnosti, se je zdelo neumestno, da je njih gospodar, vrnivši se komaj od pogreba svoje rajne žene, dajal take ukaze. Ko je bil Mlakar, izrekši gornje besede, zavil in hlev, prepričat se, če je pri živini vse v redu, je opomnil hlapec:

"Za repo na njivi in za najslabšo kravo v hlevu mu je več, nego za ženo, ki jo je pokopal! Da ga le strem ni!"

Anica je bila nehala jokati. Stala je na pragu, črez katerega so bili ponesli pred kratkim jeno dragi mamico in kakor znamenjena je strmela proti sivemu nebnu. Zahtelo se je, da je še vedno ihtela.

Anica je bila prišla do hišnih vrat. Tam je obstala na pragu in se zagledala nekam v daljavco. Žalostno je tistekrat na kmetih, kadar spravlja zadnje poljske pridelke z njiv. Solnce nima več moči, noč zmaguje nad dnevom, tuga lega ljudem v srcu . . .

Žalostno je bilo, kamor se je ozrla Anica, žalostno tem bolj, ker je bilo tudi njeno srce brez veselja. Leno so se plazile megle in izpod neba je rosil še vedno droben dež. Dolgočasnost se je prijema ljudi in živali. Mladi muciki, s katero se je Anica igrala včasih, je bilo nezmočno to jesensko vreme, zbežala je v hišo in splezala na peč. In tudi sultani ni vedel, kam bi se dejal. Počasni so bili njego-

vi koraki in zaspene njegove oči. Neštetokrat je bil prišel že pogledat, se li ne prikaže solnce, naposled je menda obupal, kajti vlegel se je poleg ognjišča in zaspal. Prišel je bil čas, ko postajajo ljudje redikobesedi ter odgovarjajo le za silo drug drugemu, ali pa se prepričajo, da dajo tako duška neprijetnemu čuvstvu, ki jih obdaja spriča megle in nezdravih jesenskih sap . . .

Anica je bila nehala jokati. Stala je na pragu, črez katerega so bili ponesli pred kratkim jeno dragi mamico in kakor znamenjena je strmela proti sivemu nebnu. Zahtelo se je, da je še

semertja, a solze se je niso u-

trinjale več iz oči. Njena glavica je bila trudna in neka otp-

lost se je lotila vsega njenega života.

(*Dalje prihodnjic*)

CASH MARKET

Round Steak	13c
Veal of leg	13c
Veal Breast	10c
Meso za juho	8c in 10c
Pork Shoulder	13c
Ham in Pork Chops	15c

810 E. 193 St.

med Cherokee & Kildeer Ave.

**HRANITE!
POSEBNA RAZPRODAJA
VRHNJIH SUKENJ
in ZIMSKIH SUKENJ**
ZA MOŠKE IN FANTE

PUBLIC CLOTHES
6301-03 ST. CLAIR AVENUE
vogal East 63rd St.

STOPI!
STOPI!
STOPI!

**Koliko stopinj ste napravili danes,
ki bi jih lahko prihranili z telefonom?**

KO se boste danes večer trudni vsedli na stol, ali bodo odmevale stopinje, ki ste jih napravili danes? Pogum vam jemlje, kaj ne, ko gledate v to vsak dan naprej in naprej, medtem ko bi vam telefon v vaši hiši stane samo 9 centov na dan.

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

DANCE
AT TWILIGHT BALL ROOM
Saturday, November 17
SNOW BALL NOVELTY
Paul Botta's Orchestra
Sunday, November 18
Noonie Dolin Orchestra
Come and enjoy yourself!
Admission 25c